

Weinig auteurs kunnen zo'n indrukwekkende lijst publicaties én verkochte exemplaren voorleggen als Hugo De Ridder. Over de Wetstraat en met name de CVP van Martens en Dehaene schreef hij zulk archief bijeen, dat eerstgenoemde een beroep op hem deed voor zijn zopas verschenen *Memoires*. Maar wat denkt deze éminence grise over thema's zoals vrijheid van meningsuiting en euthanasie?

Lieve Wouters

'Vroeg of laat roept iedereen op zijn moeder'

HUGO DE RIDDER

TOEN een onderzoek in 1989 creëerde dat *De Standaard* zich te betuttelend opstelde en de lezer voortaan zelf hoofdredacteur zou zijn, voelde Hugo De Ridder zich niet meer thuis bij wat ondanks alles nog steeds „zijn geliefde krant” is. Dankzij de publicatie van zijn bestseller *Omtrent Wilfried Martens* (waarvan meer dan veertigduizend exemplaren werden verkocht) kon de voormalige chef politieke redactie een nieuwe carrière uitbouwen als zelfstandig auteur. De zeventig inmiddels ruimschoots voorbij, geeft Hugo De Ridder daarnaast les aan de Antwerpse Lessius Hogeschool en is hij een veelgevraagd spreker.

- *Nooit spijt gehad van uw plotse vertrek bij De Standaard?*

Natuurlijk wel, maar dat is geen positieve levenshouding, zeker niet voor een ouder wordend iemand. Het leidt snel tot frustratie of verbittering. Aanvankelijk heb ik wel enkele onheuse dingen gezegd over mijn vroegere krant en de evolutie binnen de pers.

Manu Ruys was dertig jaar lang het onbetwiste uithangbord van de krant geweest en ik blijf hem 'mijn vereerde leermeester' noemen. Toen hij met pensioen ging, vonden beheerders en directie dat de krant meer moest inspelen op markt en koper. Dit was volledig in tegenspraak met mijn 'verouderde' opvatting. In mijn ogen moest een krant leiding geven vanuit een coherent samenlevingsmodel, de zogeheten lijn van de krant. Maar *De Standaard* zou voortaan dus een hoofdzakelijk commercieel product worden. Toen ik merkte dat dit systematisch en zonder veel redactioneel weerwerk kon gebeuren, ben ik weggegaan.

Weldra zag ik het onvruchtbare van mijn scherpe kritiek in. Als beheerder van de Lessius Hogeschool kreeg ik de kans een opleiding jour-

nalistiek voor afgestudeerde licentiaten op poten te zetten. Jaarlijks leveren we een 25-tal goed gevormde en ethisch geschoolde journalisten af. Volgend jaar komt er zelfs een Master in de Journalistiek. Als ik voor mijn studenten sta, voel ik me soms opnieuw chef van een groep enthousiaste en gedreven redacteurs.

- *In het totaal verkocht u ruim 300.000 boeken. Hoopt u op een of andere manier invloed te hebben uitgeoefend?*

Ik wilde de lezer vooral een beeld geven van 'de Wetstraat zoals ze is'. Er gaat geen week voorbij zonder vraag naar historische opheldering. Zelfs Wilfried Martens deed een beroep op mij voor zijn *Memoires* en de auteurs van de overigens beklijvende NTG-theatermonoloog over Martens vermelden in interviews dat ze heel wat inspiratie uit mijn boeken hebben gehaald.

Maar het boek waar ik meer dan tien jaar na het verschijnen nog de meeste reacties op krijg, is geen politiek werk. *De omheinde kamer* is het relaas van een verscheurende en verwarrende liefde tussen een priester en een jonge vrouw. Het is een waar gebeurd verhaal. Een kennis had de dagboeken van de twee betrokkenen personen thuis liggen. „Elke keer dat ik dit lees, krijg ik de tranen in de ogen”, zei ze toen ze me de dagboeken toevertrouwde. Het werd een roman waarin ik het innerlijke leven van die mensen tot uiting liet komen, zonder sensatie.

- *Mohammedcartoons in een Deens krantje zetten in februari de wereld op zijn kop. Hoe ver gaat vrijheid van meningsuiting voor u?*

Het verbaasde me hoe toen de persvrijheid plotseling als hoogste criterium werd uitgeroepen door kranten die zelf hun redacties afremmen om aan echte onderzoeksjournalistiek te doen en kritiekloos overnemen wat de industrie van het toerisme, mode, gezondheid enzovoort

© Wim Hendrix

oplepelen. De persvrijheid mag niet worden verengd tot de vrijheid van de hoofdredacteur of commentaarschrijver om zijn mening te uiten.

Telkens wanneer de persvrijheid wordt ingeroepen, ben ik beschaamd dat het om zulke banale dingen gaat: het liefdesleven van een politicus, een auteur die in zijn boeken mensen met naam en toenaam beledigt, een affiche van een toneelgezelschap dat Maria met een blote borst toont.

In mijn ogen is persvrijheid bedoeld om de macht te temperen, onrecht aan te klagen en wantoestanden te onthullen. Ze kan nooit een vrijbrief zijn om anderen te beledigen, te kwetsen, aan te zetten tot rassenhaat of tot het stellen

van immorele handelingen. Ontzettend veel vunzigheid wordt verspreid via het internet in naam van diezelfde vrijheid. Persvrijheid moet omzichtig gehanteerd worden en gaat volgens mij gepaard met respect en inlevingsvermogen.

Als gelovige voel ik me - en velen met mij - vaak beledigd door de media en kan ik me ook inbeelden dat een moslim tot in zijn diepste gemoed gekwetst is door die cartoons. Een beschaafd mens, gelovig of niet, doet zijn schoenen uit als hij een moskee binnenstapt en loop niet in zwembroek rond in een kathedraal. Zou de wereld er beter op worden als we dat in naam van de vrijheid morgen ineens wel zouden doen?

- *In Het ultieme transfer, gepubliceerd in 1992, beschreef u het hele euthanasiedebat zoals het bijna tien jaar later zou gevoerd worden, uitgelokte incidenten, verscheurende getuigenissen op tv en uiteindelijk legalisering inclusief. Net zoals u voorspelde, werd er (door de christendemocraten) enkel meer geld voor palliatieve verzorging tegenover gesteld. Vertelt uw glazen bol ook hoe het verder evolueert?*

Het euthanasiedebat was een recyclage van het abortusdebat. Bovendien kon ik onze situatie spiegelen aan het Nederlandse voorbeeld. Ik had geen glazen bol nodig om te weten hoe het zou verlopen. Nu gaat het over uitbreiding naar dementerenden. Horen we hierin niet vooral een debat tussen semi-intellectuelen die vanaf een zekere leeftijd vrezden dat er met dat prachtige verstand van hen wel eens iets zou kunnen mislopen? Het heeft veel met hoogmoed te maken.

Het levensinde draaglijk maken is een taak die gewetensvolle artsen reeds geruime tijd op zich nemen. Daar is geen wetgeving voor nodig. Naarmate de farmaceutische onderzoekers de grens tussen pijnstillend en levensverkortend handelen verder zullen verkennen, zal blijken dat de euthanasie-forcing meer geïnspireerd was door partijdoctrines dan door mededogen.

De absolute zelfbeschikking is natuurlijk een mythe waarvan de herauten vooral te vinden zijn bij gezonde en bemiddelde mensen. Het 'ik als maat van alle dingen' is een zelfoverschatting die je wel enkele jaren kunt cultiveren. Maar vroeg of laat ligt elke mens te roepen op zijn moeder, als metafoor voor het opperwezen waardoor hij een tijdlang op de wereld mag rondlopen.

- *Is het geloof voor u meer dan de culturele context waarin u bent opgegroeid?*

Het is een levenshouding waar ik consequent in probeer te zijn. Mijn scoutsoopvoeding herinnert me nog steeds aan mijn dagelijkse goede daad. Verder wil ik sober leven en propageer ik de 'warme hand': beter met warme hand geven, dan na je dood testamentair met een koude.

Als gelovige voel ik me vaak beledigd door media. Telkens als persvrijheid wordt ingeroepen, ben ik beschaamd dat het om zulke banale dingen gaat